

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN VĂN SƠN

**GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ
CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CẤP XÃ TRÊN
ĐỊA BÀN HUYỆN TỬA CHÙA, TỈNH ĐIỆN BIÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN VĂN SƠN

**GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ
CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CẤP XÃ TRÊN
ĐỊA BÀN HUYỆN TỬA CHÙA, TỈNH ĐIỆN BIÊN**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8-62-01-15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. BÙI ĐÌNH HÒA

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ luận văn nào khác.

Tôi xin cam đoan rằng các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc. Nếu sai tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, tháng 1 năm 2018

Tác giả luận văn

Trần Văn Sơn

LỜI CẢM ƠN

Trước hết với tình cảm chân thành và lòng biết ơn sâu sắc, tôi xin gửi lời cảm ơn đến TS Bùi Đình Hòa người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn đến các Thầy giáo, Cô giáo Khoa Kinh tế và PTNT, phòng Đào tạo - Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã trực tiếp giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi cũng xin bày tỏ sự cảm ơn đến Huyện Ủy, UBND huyện Tủa Chùa, các phòng ban chức năng của huyện; UBND các xã đã cung cấp số liệu thực tế và thông tin cần thiết để tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp, bạn bè, cùng toàn thể gia đình, người thân đã động viên tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu thực hiện đề tài.

Thái Nguyên, tháng 1 năm 2018

Tác giả luận văn

Trần Văn Sơn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	i
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT.....	v
DANH MỤC CÁC BẢNG	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa của nghiên cứu.....	2
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở lý luận	3
1.1.1. Bản chất và vai trò của NSNN trong nền kinh tế thị trường.....	3
1.1.2. Hệ thống, phân cấp, năm ngân sách và chu trình NSNN.....	5
1.1.3. Quản lý ngân sách cấp xã.....	10
1.2. Cơ sở thực tiễn	21
1.2.1. Kinh nghiệm quản lý NS của các nước trên thế giới	21
1.2.2. Kinh nghiệm quản lý NS của các địa phương trong nước.....	25
1.2.3. Bài học kinh nghiệm cho Tòa Chùa trong công tác quản lý chi NSX.....	27
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	29
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	29
2.2.1. Cơ sở phương pháp luận	29
2.2.2. Các phương pháp nghiên cứu cụ thể.....	29
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	32
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	33
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	33

3.1.1. Điều kiện tự nhiên	33
3.1.2. Đặc điểm KT - XH huyện Tủa Chùa	39
3.1.3. Đánh giá những thuận lợi, khó khăn và thách thức trong thực hiện chi ngân sách huyện Tủa Chùa- tỉnh Điện Biên	46
3.2. Thực trạng nguồn thu và nhiệm vụ chi cho cấp xã trên địa bàn huyện Tủa Chùa.....	47
3.2.1. Công tác quản lý thu ngân sách huyện Tủa Chùa.....	47
3.2.2. Quản lý công tác chi ngân sách.....	50
3.2.3. Công tác điều hành, quản lý cân đối ngân sách	51
3.3. Thực trạng về công tác quản lý chi ngân sách xã huyện Tủa Chùa.....	52
3.3.1. Cơ cấu hệ thống QL chi NS ở cấp xã trên địa bàn huyện Tủa Chùa....	52
3.3.3. Công tác quản lý nhiệm vụ chi.....	53
3.3.4. Nhận xét chung về hạn chế và nguyên nhân của hạn chế trong quá trình quản lý chi NSX trên địa bàn huyện Tủa Chùa.....	59
3.4. Giải pháp nhằm hoàn thiện công tác quản lý chi ngân sách cho cấp xã trên địa bàn huyện Tủa Chùa.....	69
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	75
1. Kết luận	75
2. Kiến nghị.....	76
TÀI LIỆU THAM KHẢO	77
PHỤ LỤC

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

GTGT	: Giá trị gia tăng
GTSX	: Giá trị sản xuất
HĐND	: Hội đồng nhân dân
KT-XH	: Kinh tế - Xã hội
NS	: Ngân sách
NSNN	: Ngân sách nhà nước
NSX	: Ngân sách xã
NTM	: Nông thôn mới
PTTH	: Trung học phổ thông
QLNS	: Quản lý ngân sách
TNDN	: Thu nhập doanh nghiệp
THCS	: Trung học cơ sở
UBND	: Ủy ban nhân dân
XDCB	: Xây dựng cơ bản
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1.	Tình hình sử dụng đất của huyện Tủa Chùa qua các năm (2014 - 2016)	34
Bảng 3.2.	Cơ cấu kinh tế huyện Tủa Chùa tỉnh Điện Biên giai đoạn 2014 - 2016	39
Bảng 3.3.	Biến động dân số và lao động huyện Tủa Chùa giai đoạn 2015 - 2016	41
Bảng 3.4.	Số trường học, lớp học và phòng học phổ thông	43
Bảng 3.5.	Số giáo viên và học sinh phổ thông	44
Bảng 3.6.	Tỷ lệ học sinh chuyển cấp và hoàn thành cấp học phân theo cấp học và phân theo giới tính	44
Bảng 3.7.	Số cơ sở y tế, giường bệnh và cán bộ y tế	45
Bảng 3.8.	Một số chỉ tiêu về chăm sóc sức khỏe	45
Bảng 3.9.	Thu ngân sách huyện Tủa Chùa 2014-2016	49
Bảng 3.10.	Chi ngân sách địa phương.....	50
Bảng 3.11.	Tình hình chi ngân sách Thị trấn Tủa Chùa qua các năm 2014 - 2016	54
Bảng 3.12.	Cơ cấu chi thường xuyên của thị trấn Tủa Chùa qua các năm 2014 - 2016	55
Bảng 3.13.	Tình hình chi ngân sách Xã Mường Đùn qua các năm 2014 - 2016.....	56
Bảng 3.14.	Cơ cấu chi thường xuyên của Xã Mường Đùn qua các năm 2014 - 2016	57
Bảng 3.15.	Tình hình chi ngân sách Xã Tả Sìn Thàng	58
Bảng 3.16.	Cơ cấu chi thường xuyên của Xã Tả Sìn Thàng qua các năm 2014 - 2016	59
Bảng 3.17:	Đánh giá của cán bộ về phân cấp nguồn thu và nhiệm vụ chi NSX trên địa bàn huyện Tủa Chùa giai đoạn ổn định ngân sách.(n=45)	60

Bảng 3.18: Tổng hợp ý kiến đánh giá của cán bộ về định mức phân bổ NSX (n=45).....	61
Bảng 3.19: Số lượng và tỷ lệ ý kiến trả lời nguyên nhân phân bổ dự toán đối với một số nhiệm vụ chi chưa đúng với định mức (n=45).....	62
Bảng 3.20: Số lượng và tỷ lệ ý kiến trả lời nguyên nhân của tình trạng lập dự toán chi chưa sát với thực tế (n=45).....	63
Bảng 3.21: Tình hình vi phạm quyết toán ngân sách xã trên địa bàn huyện Tủa Chùa 3 năm 2014-2016 (n=12).....	64
Bảng 3.22: Tình hình vi phạm thu ngân sách tại các xã huyện Tủa Chùa trong 3 năm 2014-2016 (n=12).....	65
Bảng 3.23: Số lượng và tỷ lệ ý kiến trả lời về nguyên nhân của việc chấp hành chi ngân sách chưa đúng quy định (n=45)	66

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Ngân sách nhà nước (NSNN) là công cụ tài chính quan trọng không thể thiếu để Nhà nước thực hiện chức năng nhiệm vụ của mình. Xã là cấp chính quyền nhỏ nhất, gần bó mật thiết đến người dân và là đại diện của Nhà nước giải quyết trực tiếp mối quan hệ lợi ích giữa Nhà nước và nhân dân. Ngân sách xã (NSX) là phương tiện vật chất đảm bảo sự hoạt động bình thường của chính quyền cấp xã, đồng thời là công cụ tài chính giúp chính quyền cấp xã thực hiện chức năng và nhiệm vụ được giao. Cùng với sự phát triển về kinh tế và đời sống của người dân ngày càng cao việc chi NSX cũng không ngừng tăng lên. Vì vậy đòi hỏi công tác quản lý NSX nói chung và quản lý chi NSX nói riêng phải có sự điều chỉnh để phù hợp với cơ chế kinh tế thị trường định hướng Xã hội chủ nghĩa và đáp ứng được yêu cầu hoạt động của chính quyền nhà nước cấp xã.

Huyện Tủa Chùa có 11 xã và 1 thị trấn với tổng diện tích đất tự nhiên là 67.941 ha, chiếm 7,15% diện tích đất tự nhiên của tỉnh Điện Biên. Là một huyện vùng cao, có vị trí địa lý, địa hình phức tạp, dân cư phân tán sống ở những khu vực hẻo lánh, xa trung tâm, hiện nay Tủa Chùa đang gặp rất nhiều khó khăn trong phát triển kinh tế xã hội. Xuất phát điểm thấp, nền kinh tế chủ yếu là sản xuất nông nghiệp mang tính tự cung tự cấp, hạ tầng cơ sở, vật chất kỹ thuật còn thiếu và yếu kém, trình độ dân trí thấp, tỷ lệ hộ đói nghèo còn cao. Qua khảo sát cho thấy việc quản lý ngân sách cấp xã đã đáp ứng được cơ bản các yêu cầu theo đúng quy định của Luật NSNN và các văn bản hướng dẫn thực hiện Luật; Tuy nhiên, công tác quản lý chi NSX trên địa bàn huyện vẫn còn nhiều khiếm khuyết, hạn chế trong khâu tổ chức lập, phân bổ dự toán, chấp hành và quyết toán chi NSX. Nhiều nội dung chi tiêu ngân sách còn sai chế độ, lãng phí trong chi tiêu hội nghị, chi tiếp khách, trong mua sắm và sử dụng tài sản công. Trình độ quản lý chi NS của các xã hạn chế dẫn đến nhiều sai sót